

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 46 - 2023 nr. 2



Beleef de natuur

Kopij voor blad 46-3
Graag vóór 20 augustus 2023
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Van de redactie

Beste mensen,

Het is altijd weer een genoegen om dit ledenblad te maken, zeker met zoveel reacties. Wat was het een drukke tijd de afgelopen maanden.

Er was van alles te doen: NLdoet, publiekswandelingen, ledenwandeling, twee lezingen, een vogelweekend en natuurlijk ons eigen Kikkerconcert. Wat een ambiance, wat een gezellige drukte! De redactieleden (wij dus) konden het helaas zelf niet meemaken vanwege hun gouden bruiloft. Maar achter de schermen hebben zij hun steentje bijgedragen.

En wat een fraaie foto's van Kiek nou! Jammer dat we er niet meer kunnen plaatsen. Dank je wel, fotoclub!

Bas Raaijmakers heeft een prachtig artikel gemaakt over de adder. Deze talentvolle natuurman was enige tijd geleden ook op tv te zien in het programma Binnenste Buiten.

Op de jaarvergadering werden 13 leden gelauwerd met een speldje. Helaas konden niet alle jubilarissen aanwezig zijn.

Een nieuwe voorzitter is gekozen, Han Konings. Daarmee nemen we afscheid van Ben Swinkels, die zich niet één, maar wel vijf jaar fantastisch van zijn taak gekweten heeft. Dank je wel, Ben!

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw, dat onlangs officieel is geopend, worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Onlangs is er een nieuwe folder verschenen over ons IVN. Daarin lees je van alles over de werkgroepen en hun werkzaamheden. Deze folder ligt in het gebouw en bij het infopaneel van de Natuurtuinwandeling. Je mag hem gratis meenemen.

Uitgebreide informatie over landelijk IVN vind je op de website: www.ivn.nl

En voor IVN Laarbeek: www.ivnlaarbeek.nl of kijk op onze Facebook-pagina: www.facebook.com/IVNLaarbeek

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site.

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in jouw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steun je onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl



Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
Juni 2023 nr. 46-2



www.ivnlaarbeek.nl
www.facebook.com/IVNLaarbeek
www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:
Voorzitter: Han Konings
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 06 14 754 080

Secretaris: Marleen Verboren
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Marjolein Manusev
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 38 788 722

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Ben van Noordwijk

Redactie:
Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Inhoud

- 2 Van de Redactie / Colofon / Inhoud
- 3 Van de Bestuurstafel
- 4 - 5 Kiek nou!-fotografie Mieke Scheepers
- 6 - 7 IVN Bomencursus
- 8 Welke boom is dit? Koen Brand
- 9 Plantaardig koken met Marrit
- 10 - 11 De jongste natuuronderzoekers
- 12 - 13 De oudere natuuronderzoekers
- 14 NLdoet 10 en 11 maart
- 15 Vogelweekend De Ortolaan
- 16 Oeverwaluwwand Bavaria
- 17 Zwaluwprojecten van de Ortolaan
- 18 Vertrouwenscontactpersonen
- 19 Kortom / Spreekbeurt van Linde
- 20 - 21 De adder / Wandeling Ruweeuwsels
- 22 Kikkerconcert 2023
- 23 Lezing / Ledenwandeling Limburg
- 24 Agenda

Van de bestuurstafel

Door Marjolein Manusev



Van boven naar beneden:
Han Konings en Marjolein Manusev.
Marleen met jubilarissen José Vereijken (40),
Ria Nooijen (25), Tonnie Meulenstein (25) en
Tonnie van Noordwijk-van Happen (25)

Allereerst bedankt dat jullie in grote getale aanwezig waren op de jaarvergadering. Het is fijn om te zien dat iedereen zo betrokken is bij onze vereniging. Tijdens de vergadering is er een bestuurswisseling geweest. Ben Swinkels is afgetreden als voorzitter en Han Konings is aangenomen als nieuwe voorzitter. De termijn van Marjolein Manusev als penningmeester is verlengd. We hebben nog plek voor een nieuw bestuurslid. Dus wanneer iemand interesse heeft om zich aan te sluiten bij het bestuur, of een tijdje wil meelopen om te kijken of het iets is, dan horen we dat graag!

We vergaderen weer op 4 september in verband met de zomervakantie. Mocht je iets hebben wat er in het bestuur besproken moet worden, laat het ons weten. Of wil je bij de vergadering aanwezig zijn, dan mag dat altijd. Neem hiervoor contact op met onze secretaris Marleen, via

secretaris@ivnlaarbeek.nl.

Vergaderdata bestuur voor de rest van het jaar:

04-09-2023

02-10-2023

06-11-2023

11-12-2023

Verhuur BIMD

Wanneer groepen gebruik willen maken van (een van de zalen of terras) van de BIMD dit graag melden bij Ben van Noordwijk, via email debimd@ivnlaarbeek.nl. Ben houdt de boekingen bij en zo kan er voor worden gezorgd dat er geen dubbele boekingen voorkomen en er dus mensen teleurgesteld zijn.

Rabobank Clubactie

Binnenkort gaat de Rabobank clubactie weer van start! Het idee is nu om van het geld dat daarvan binnenkomt de natuuroudercursus binnen Laarbeek gratis aan te bieden. Mocht iemand nog een ander goed idee hebben dan horen we dat graag. Je kunt mailen naar:

penningmeester@ivnlaarbeek.nl

Zomer

Wij van het bestuur willen iedereen een hele fijne welverdiende vakantie wensen! In de zomer zijn er nog een aantal activiteiten! Deze kun je vinden op:

<https://www.ivn.nl/afdeling/laarbeek/natuuractiviteiten/>



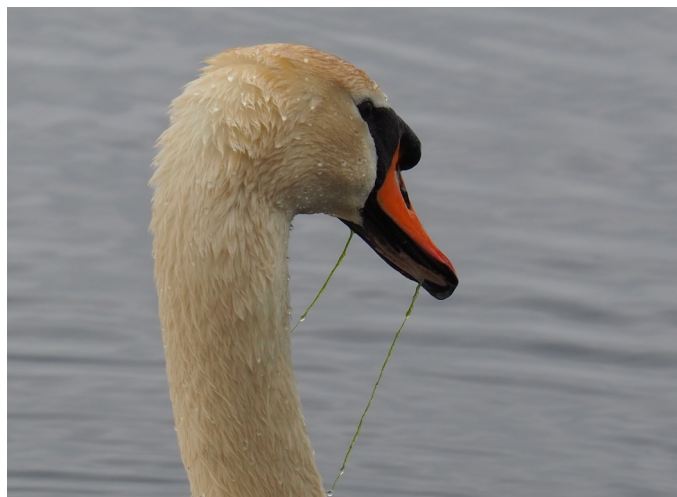
Van boven naar beneden:
Ben Swinkels en Marleen Verboven.
Marleen met jubilarissen J. Janssen (25), Piet Segeren (25), Ben van Noordwijk (25), J.M.A.J. van Duppen-Koonings (25)
Niet aanwezig: Arie van Dommelen (40), Henk van Beek (40), K. Neudenberger (25), Marijke v.d. Bogaard-Brouwers (25), L. Vlieks (25)



Mijn interesse en ontwikkeling in fotografie

Door Mieke Scheepers - Wagelmans

Hierbij een stukje over mijzelf hoe ik ben begonnen met fotografie. Aanvankelijk maakte ik, zoals de meeste mensen, foto's op de automatische stand. Toch wilde ik iets verder gaan met de andere instellingen.

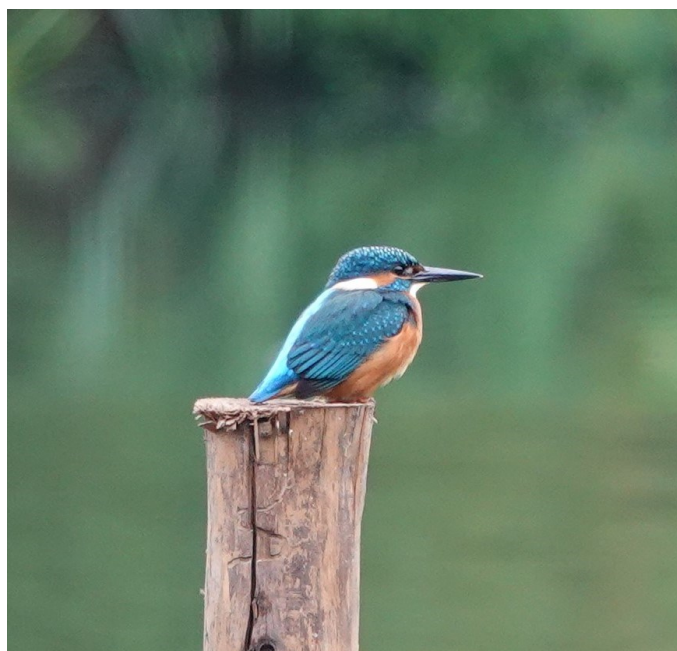


1. Knobbelzwaan bij de Blauwe Poort



2. Leguanen in Vlindertuin 'Klein Costa Rica'

In maart 2019 ben ik daarom gestart met een basiscursus bij fotoclub Objectief. Vanaf die tijd is mijn interesse gegaan naar foto's maken van vogels, bloemen en alles wat er te zien is in de natuur. (Foto 1 + 2 + 3)



3. Ijsvogel bij de visvijver in Beek en Donk



4. Heggenmus bij de Beekse Akkers

Ik ben daarna lid geworden van het IVN en 2 jaar geleden heb ik mij aangemeld bij fotoclub Kiek nou! Na een proefperiode van 3 maanden mocht ik mij bij deze club aansluiten.

Daar ben ik foto's gaan maken in de M-stand en met hele goede en fijne hulp van een lid van de club ben ik ook de foto's gaan bewerken in Lightroom. Daarin kan ik nog heel veel leren. (Foto 4 + 5)

Elke maandagochtend komen we met een clubje bij elkaar bij De Bimd. Daar gaan we eerst een rondje doen om te zien wat er allemaal groeit en bloeit.



5. Korenbloem op Croy

Daarna gaan we met onze camera aan de slag met macro-lens of we fotograferen vanuit de vogelhut in onze natuur-tuin. Ik doe zelf graag beide dingen.



6. *Icarusblauwtje bij Croy*

De ochtend sluiten we af met een kopje koffie en een gezellig praatje en we laten ook foto's aan elkaar zien die we die morgen hebben gemaakt. (Foto 6 + 7)

Tijdens de maandelijkse Kiek nou!-avond wordt er door één van de leden een locatie uitgezocht waar we dan op de 3e zondag van de maand met de club gaan fotograferen en waar je als lid aan kan deelnemen. Dat vind ik heel leuk en je krijgt ook vaak leerzame tips van andere leden.

Buiten deze 2 activiteiten ga ik ook alleen of met andere leden op pad in Laarbeek of naar andere plaatsen om te fotograferen en te genieten van de prachtige natuur.

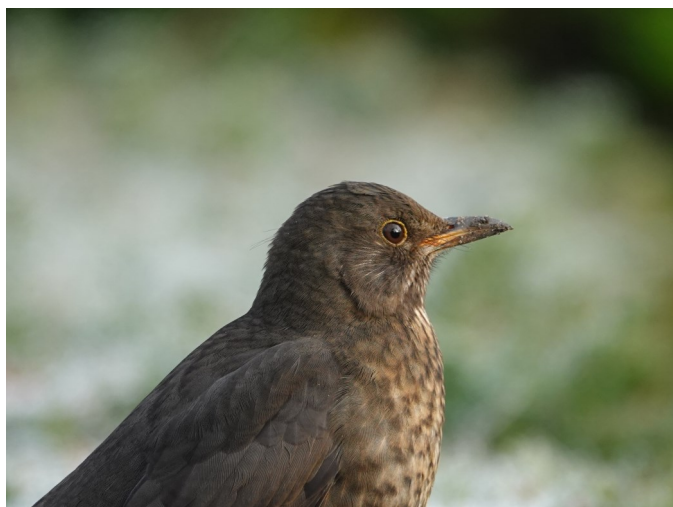
Foto 8 + 9)

Vorig jaar was voor mij het 1^e Kikkerconcert. Geweldig om dan je foto's te mogen laten zien aan anderen en te tonen wat ik tot nu toe al heb geleerd.

Trots (mag ik wel zeggen) was ik, omdat mijn foto van de heggemus werd gebruikt voor de uitnodiging voor het Kikkerconcert van dit jaar.



7. *Bloesem van een kersenboom*



8. *Merel bij de visvijver*

Ook een compliment voor de werkgroep van IVN De Bimd voor het organiseren van dit geweldige evenement!

9. *Strontvlieg bij de visvijver*



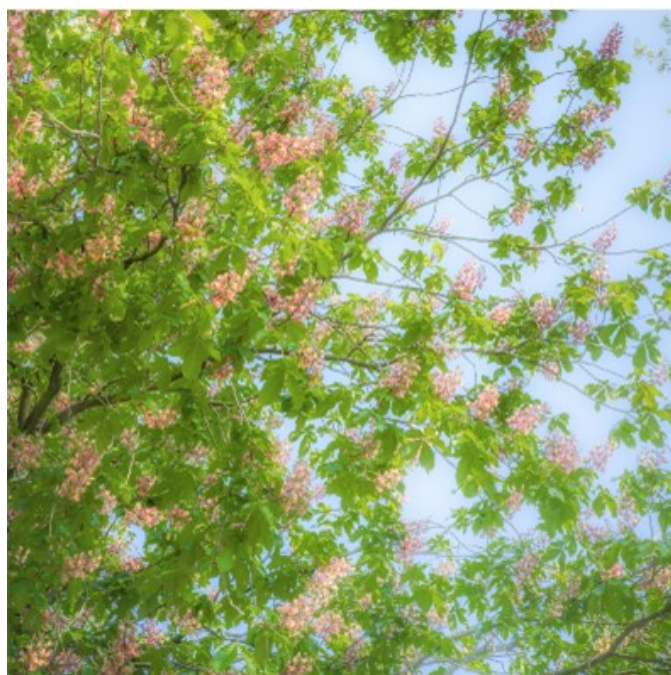


Creative bomenfotografie bij de waterpoort

Voor mij als natuurfotograaf zijn bomen een zeer geliefd onderwerp. De laatste jaren heb ik me, min of meer, gespecialiseerd in het zo mooi mogelijk weergeven van hun schoonheid. En dat doe ik op veel verschillende manieren. Een boom is niet alleen fraai van zichzelf maar ook een uitstekende inspiratiebron voor creatiever werk. Gedurende de jaren dat ik me al met bomenfotografie bezighoud, is inmiddels, breder in de maatschappij, ook het besef gekomen dat ze heel belangrijk voor ons en het klimaat zijn.

Mijn oorspronkelijke esthetische connectie met bomen heeft daardoor een diepere lading gekregen. Het is de moeite waard om uit te dragen hoe mooi en belangrijk bomen voor ons zijn. Wanneer ik hun pracht kan uitdragen komt hopelijk bij anderen ook (on)bewust het besef binnen wat ze voor ons betekenen.

Zoals gezegd werd ik in eerste instantie aangetrokken door de esthetische eigenschappen van bomen, zonder dat ik me echt bezighield met hun biologie en eigenschappen. In de loop van de tijd stak ik terloops toch wel het een en ander op maar, eerlijk gezegd, was dat ondermaats voor een liefhebber. En toen kwam op het juiste moment de IVN-bomencursus op mijn pad.



Bloesem van paardenkastanje, Beek en Donk



Imposante wilg op het IVN-terrein

In maart van dit jaar organiseerde het IVN een beginnerscursus over bomen. Net iets voor mij. De cursus blijkt een schot in de roos te zijn. Voor het onderwerp bomen gaven 20 deelnemers zich op. Het leeft dus binnen het IVN en daarbuiten. In 3 avonden en 3 praktijkochtenden werden we wegwijs gemaakt in het boeiende leven van de boom. Het was geen opeenstapeling van alleen maar droge theorie. Op de cursusavonden werd na de pauze tijd vrijgemaakt voor praktijkoefeningen en andere lastige maar interessante puzzels.

Zo moesten we raden, aan de hand van een determinatiekaart, welke boomknoppen we voor onze neus kregen voorgeschoteld. Ook grondsoorten en boomstammetjes werden op tafel gezet om de deelnemers hun hoofden te laten breken. In een typische leuke IVN-sfeer werd samengewerkt en gelachen om de juiste benamingen boven water te krijgen.

Die aanpak werd doorgetrokken in het veld waar we in de IVN-tuin en bij Henk Heesakkers in groepjes op pad gingen. Zo merkten we allemaal dat de kennis inmiddels was toegenomen en daar hadden we profijt bij tijdens de opdrachten.

Cursusleiders Bert Lemmens en Henk Heesakkers weten zoveel te vertellen dat ze regelmatig het gevecht met de klok verloren. Gelukkig kregen we de documentatie ook op papier en digitaal mee naar huis voor zelfstudie. Want zeg nou zelf, op 3 avonden word je geen bomenexpert. De bedoeling was dat we voldoende basis zouden krijgen zodat we daarna zelfstandig verder kunnen gaan met ons te verdiepen in het leven van bomen. Wat mij betreft is de cursus daar zeker in geslaagd.



De grafische mogelijkheden van bomen spreken me erg aan. Groene Long.

Evaluatie Beginnerscursus Bomen 2023

Op de cursus zaten 25 cursisten. Hiervan kwamen er 6 uit Aarle-Rixtel, 10 uit Beek & Donk, 7 uit Lieshout, 1 uit Nuenen, 1 uit Pelt, België. De cursus bestond uit 3 theorielessen en 3 praktijkochtenden.

Het evaluatieformulier is door 18 personen ingevuld.

Daaruit bleek dat het klimaat in het gebouw en de catering voor iedereen naar verwachting was. De helft van de deelnemers vond de hoeveelheid leerstof veel, hoewel die lesstof voor 78% normaal tot gemakkelijk werd beoordeeld. De wijze van lesgeven en de lengte van de lessen waren normaal tot goed. Alle deelnemers vonden de zelfwerkzaamheid na de pauze zeer plezierig. Het huiswerk was voor de meesten leerzaam, 5% vond het huiswerk aan de matige kant. De bomenexcursies waren over het algemeen leerzaam. 11% van de deelnemers vond de excursie over boomziektes wat magertjes, terwijl 6% het herkennen van bomen nog lastig vond.

De meeste mensen willen de bomentuinen zeker nog eens bezoeken in mei of juni. Iets meer dan de helft toont belangstelling voor de bomenschouw cursus.

Opmerkingen op het evaluatieformulier

• Bij Henk was superleuke ochtend. • Dank je wel voor de cursus. • Ik heb veel (bij)geleerd, voor mij had het nog wel even mogen doorgaan. • Doe graag mee met de vervolgcursus. • De steeds gestuurde info was super interessant. • Leuke cursus, mooie instap, gezellig en leerzaam. • Interessant hoe het IVN zich verhoudt tot gemeente, andere verenigingen en instanties. • De theorie lesstof was super goed, belangstelling voor schouw cursus indien die in het najaar plaats vindt. • Leuke leerzame cursus en een fijne groep. • Het was veel. • Moet de cursus minstens 2 keer doen om ze allemaal te herkennen. Bedankt. • Theorie lesstof was veel maar niet te veel. • Warme ontvangst en welkomgevoel. • De inzet van het IVN wordt ontzettend gewaardeerd. • Het was een heel gezellige cursus. • Lessen werden enthousiast gegeven en het was ook gezellig. • De derde wandeling was nagenoeg identiek aan de eerste.

Wat ging goed:

- Lessen taalkundig corrigeren, afdrucken en tijdig leveren. Met dank aan Anneke en Ton.
- Organisatie, communicatie, materiaal inkoop, gebouw en catering. Met dank aan Annette.
- Theorielessen geven, zelfwerkzaamheid na pauze voorbereiden, huiswerk maken. Met dank aan cursusteam: Henk, Dieny, Gerrit, Bert.
- Excursies. Algemeen goed.

Wat kan beter:

- Les ziekte en plagen beter uitdiepen.
- Voorwandelen van de excursie leiders. (Excursie ziektes en plagen)
- Zorgen voor voldoende lesmateriaal voor na de pauze; meer houtschijven maken met ziekteverschijnselen, er waren er nu te weinig.
- Meer tijd nemen voor lesvoorbereiding. Druk was (te) hoog.

Verplichting naar de cursisten:

- De evaluatie laat duidelijk zien dat de cursisten graag in mei/juni een excursie maken door IVN-tuin en de tuin van Henk. Voorstel: Laat cursusteam deze excursies nu al inplannen zodat cursisten tijdig er weet van hebben.
- Ruim 50% belangstelling voor vervolg. Alle cursisten uitnodigen voor schouw cursus.

April 2023, Bert Lemmens, IVN Laarbeek





Welke boom is dit?

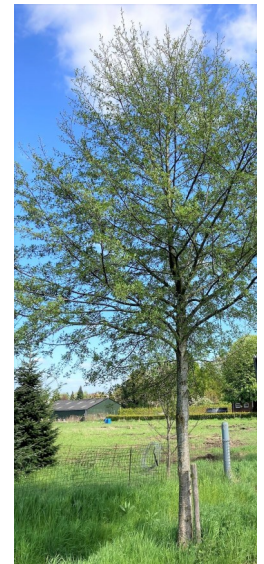
door Koen Brand



Zwarte els (*Alnus glutinosa*)

Wanneer je over de Beekseweg in Aarle-Rixtel naar het IVN rijdt, kom je aan beide kanten van de weg bomen tegen. Aan de westkant staan knotwilgen en aan de oostkant zwarte elzen.

De zwarte els is een boom die van origine voorkomt in ons land. Het is een boom van de beekdalen en moerassen, die ook op heel schrale grond wil groeien. Hij leeft samen met een bacterie die de boom in staat stelt stikstof uit de lucht te binden en vast te leggen in wortelknolletjes. Als je op de website van de bomenstichting naar de informatie over deze boom kijkt, dan vind je ook een verklaring voor de Latijnse naam. *Alnus* betekent 'door water gevoed' en *glutinosa* (= kleverig) komt van de kale top van twijgen die kleverig aanvoelen.



Afgevallen zaden worden gegeten door vinken en kepen. Maar ook andere vogels zoals de boomkruiper en de boomklever zijn op de boom te vinden.

Elzenhaantje

De zwarte els is niet alleen een belangrijke boom voor vogels maar ook voor insecten. Op het blad kan je in mei het elzenhaantje vinden, een kevertje met een mooi zwart-groen glanzend schild. De kever legt zijn eitjes op de boom en de rupsen doen zich tegoed aan de bladeren. In de oude elzenproppen overwinteren verschillende soorten jonge wantsen.



Vroegbloeier

Het is een vroege bloeier. Net zoals bij de berk zie je langwerpige stuifmeelkatjes hangen al voordat er bladeren aan de boom zitten. De vrouwelijke bloemen zijn klein en onopvallend. Zij ontwikkelen zich tot de kenmerkende elzenproppen. Wanneer je in de maand juli goed naar de boom kijkt, kan je daar de zwarte elzenproppen zien van het vorige jaar, de groene elzenproppen van het huidige jaar en, heel klein, aan het eind van de twijgen al de aanzetten van de elzenproppen van volgend jaar.



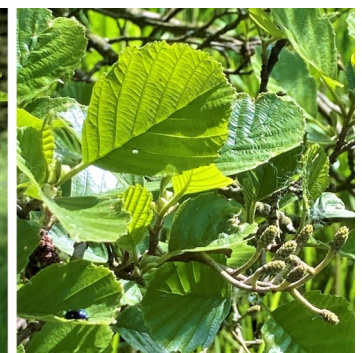
Zaadbank

In het gebied dat wij als IVN Laarbeek beheren, kom je nogal wat elzen tegen. Op het weiland van de Blauwe Schut is in 2018 een hele rij elzen geplant langs het wandelpad. Maar ze komen ook spontaan op. We hebben een oude sloot teruggebracht in het weiland met een glooiende oever. In die glooiende oever blijkt een zaadbank te zitten waaruit duizenden wilgen en elzen spontaan beginnen te groeien. En dat vanuit zaad dat al jaren en jaren in de bodem zit.



Afwijkend blad

Als je goed kijkt naar de elzen op de Beekseweg, dan zie je vlak bij de Molenstraat twee bomen die afwijken. Zij hebben heel kleine proppen en een blad dat is ingesneden in plaats van rond zoals bij de andere bomen. Dit is een groei-variant van de boom met ook een eigen Latijnse naam: *Alnus glutinosa laciniata*. De toevoeging *laciniata* kom je bij meer boomsoorten tegen en slaat op het ingesneden blad. De foto's bij dit artikel laten zowel de gewone zwarte els als de els met het ingesneden blad zien.



Vogelrijke boom

De grote aantallen zaden die in de elzenproppen zitten, trekken ook veel vogels aan. Bij mij in de straat vliegen groepen putters en sijsjes op wanneer ik er fiets. Volgens een artikel dat ik vond in het archief van de WUR pikken zijzen, barmsijsen, putters, goudvinken, kruisbekken en diverse soorten mezen zaden uit de proppen.



Plantaardig koken met Marrit



AUBERGINE

Een van mijn favoriete schrijvers van kookboeken is Jigal Krant. Ik ben gek op het boek 'Tel Aviv Vegan' waarin de aubergine een belangrijke rol speelt. Tijdens de stakingen van distributied medewerkers van de supermarkten viel Jigal één ding op: alle rekken zijn leeg aan het raken, behalve die met aubergines. Het is waar: in Nederland zijn we nog niet massaal verliefd op deze paarse groente. Dat is wel anders in de mediterrane landen. Daar wordt de aubergine geprezen en volop gebruikt in allerlei gerechten. Soepen, sauzen, salades, vleesvervanging: de mogelijkheden zijn eindeloos. En dat is niet gek: aubergines zijn heel gezond. Ze bevatten veel antioxidanten, calcium, vezels, vitamine C en ook nog foliumzuur, ijzer en magnesium. Bovendien zijn aubergines veelzijdig. Ze zijn goed te grillen, frituren en roerbakken.

Voor je naar de supermarkt rent en lukraak aubergines gaat kopen, geef ik je nog een tip mee. Nederlanders hebben de neiging de grootste groente uit het rek te pakken, wanneer ze te maken hebben met een stukprijs. Doe dit bij aubergines niet. Kijk of er een kleinere ligt, of nog liever: koop mini aubergines. Hoe groter de vrucht, hoe taaier de schil en hoe bitterder het vruchtvlees. Mocht je toch grotere aubergines gebruiken, dan kun je ze (gedeeltelijk) schillen en daarna met zout bestrooien. Laat even intrekken. Het zout onttrekt het bittere vocht aan de vrucht. Giet dit vocht af, was het vruchtvlees en de aubergine is minder bitter.



Recepten

Ik geef hier twee recepten van salades met aubergine. Lekker met brood of couscous. Serveer lauwwarm of op kamertemperatuur.

Salade van gegrilde aubergine en tahini

- 1 aubergine
- Een paar tomaatjes
- Eetlepel tahini
- 15 gram platte peterselie
- Halve theelepel komijn
- Halve theelepel paprikapoeder
- Scheutje water

Prik enkele gaatjes in de schil van de aubergine en leg de hele vrucht op een grill of barbecue. In de oven kan dit door de grillstand te gebruiken, de aubergine op een rooster te leggen (schuif er een bakplaat onder want er lekt vocht uit de aubergine) en draai de aubergine elk kwartier een kwartslag. Na een uur zijn alle kanten geweest en is de aubergine geblakerd. Haal uit de grill en laat even afkoelen. Trek daarna het vel eraf en snij het vruchtvlees fijn. Snij ook de tomaatjes fijn en meng met de aubergine. Maak in een keukenmachine een dressing van de tahini (sesampasta), peterselie, komijn en paprikapoeder. Breng op smaak met zout. Voeg een scheutje water toe om de dressing wat gladder te maken. Giet over de aubergine en tomaat en serveer.

Je kunt er eventueel nog geroosterde zaden en pitten bij doen.

Salade van gefrituurde aubergine en geroosterde paprika

- 1 aubergine
- 2 puntpaprika's
- Kleine rode ui
- 2 groene pepertjes uit pot
- Platte peterselie
- Pijnboompitten, geroosterd
- Goede olijfolie, extra vierge
- Nigellazaad of sesamzaad (optioneel)

Rooster de paprika in een oven tot de schil geblakerd is en doe in een ziplock zakje, zodat de schil los stoomt. Wanneer de paprika is afgekoeld, kan de zwarte schil er zo af getrokken worden.

Snij de aubergine in kleine blokjes en doe met een goede snuf zout in een schaal. Laat een half uur staan. Spoel de aubergines af en giet het bittere water weg. Dep droog en frituur ze in porties in een laagje hete zonnebloemolie tot ze bruin zijn. Laat uitlekken op keukenpapier. Rooster pijnboompitten in een droge koekenpan. Meng het vruchtvlees van de paprika's, de aubergine, de gesnipperde rode ui, de fijngesneden pepertjes en peterselie en pijnboompitten en giet er een beetje olijfolie over. Strooi er de zaden over en serveer.

Eet smakelijk!



De jonge natuuronderzoekers

Woensdag 8 maart

Vanmiddag zijn we te gast bij de familie Bouw die een veeboerderij runt aan de Sluisweg in Lieshout. Om 13.30 uur verzamelen we daar. Het weer is nat, guur en koud. Fijn dat we een programma hebben met een dak boven ons hoofd. En niet alleen wij hebben een dak, ook de ruim 60 huiszwaluwnesten hebben een dakrand boven zich. Ze komen hier elk jaar weer terug.

Deze biest is heel belangrijk voor het kalf. Daar zitten veel stoffen in die het kalf nodig heeft om gezond groot te worden. Rianne laat de biest zien, het lijkt wel roomboter. In de reusachtige tank, waar wel 13000 liter in kan, zit de melk die tijdens het melken automatisch naar de tank gaat. Gemiddeld geeft een koe zo'n 25 liter per dag. De melk wordt op 4 graden koel gehouden. .



Zwaluwen

Bij het vee zijn in de zomer veel insecten en dat is het voedsel voor deze vogeltjes. Binnen in de stallen huizen ook boerenzwaluwen. Maar de zwaluwen zijn nog niet gearriveerd.

Rianne en Toon, de vrouw en man des huizes, heten ons welkom. Ze vertellen honderduit over hun bedrijf met ruim 145 melkkoeien en ongeveer 60 jongvee. De kalfjes van enkele dagen oud trekken meteen de aandacht van de kinderen. Die kalfjes liggen in een box en krijgen de eerste melk van de moeder, dat biest heet, via de fles. In de stal staan de koeien of liggen op hun eigen mest. Dat voelt heel rul en zacht aan.

Boerderijbewijs

De eigen koeienmest wordt door een machine uitgeperst zodat je een zachte droge substantie overhoudt waar de koeien heerlijk op kunnen liggen. Buiten ligt het voedsel opgeslagen dat de koeien krijgen. Een mengsel van suikerbieten en mais en hooi. In de schuur waar het hooi ligt krijgen alle kinderen een **boerderijbewijs** vol vragen die ingevuld moeten worden. Na dit denkwerk gaan we een letterspel doen. Alsof dat nog niet genoeg is krijgen we van Rianne touw waar elk kind een springtouw van mag vlechten. Met veel kennis van koeien en een hartelijk DANK JE WEL nemen we afscheid.

Woensdag 12 april

Wat doen we? Het is nat en blijft nat. De volgende hevige regenbui komt rond half vier. De tijd om naar huis te gaan. We gokken het erop en gaan naar de Stiphoutse bossen. In twee groepen gaan we op route. Goddank hebben de kinderen laarzen aan. Dat is geen overbodige luxe, want er gaat geen plas voorbij of ze gaan er door heen. De bossen zijn rijk aan vennen en naaldbomen. We komen langs het Laagdalen, het Wasven en het Witven. Het eerste ven verradt zijn naam. Het ligt erg laag. In het midden staan moerascipressen die met hun luchtwortels, ook wel knietjes genoemd, boven het water uitsteken. Het tweede en derde ven dankt zijn naam aan het wassen van schapen, die vroeger hier graasden.

van IVN Laarbeek

Allerlei naaldbomen en mossen

Het bos is rijk aan naaldbomen. We leren de kinderen het verschil tussen dennen en sparren. Duo en solo. Ook de hemlock zien we veel. Hun naalden zijn ongelijk en de top hangt over. Duidelijk waar te nemen. Omdat het zo vochtig is laten de mossen hun schoonheid ook zien. Sterretjes mos, breekblaadje, haartjesmos, haakjesmos (heeft een haakje), klauwtjesmos (heeft meerdere haakjes) en dikkopjes mos, waar de vogeltjes vaak hun nestjes mee bekleden. In de modder zien we ook diersporen van honden en vogels. Toch nog veel gezien ondanks de kleine regenbuien. Half vier staan de ouders te wachten op hun vieze, natte en bemoderde kinderen. Sorry ouders, maar het was wel leuk. En dan... breekt de hemel open en komt de regen met bakken naar beneden.



Woensdag 10 mei

We hadden een mooi buitenprogramma. Helaas, het was hondenweer. Dus een binnenprogramma. Cees leerde kinderen bijzonderheden kennen van beestjes. Daarna kregen de kinderen per tafel vier insecten die nage tekend moesten worden. Alle details en bijzonderheden moesten herkenbaar zijn in de tekening. Er werd hard gewerkt met mooie resultaten. Na deze inspanning even tijd voor een glaasje limonade met koek. Daarna werd er een quiz gehouden. De winnaars, vier jongens, mochten een prijze uitzoeken. Om de anderen ook een kansje op een prijs te geven werden er nog drie verloot. Het laatste half uur was het droog. Alle kinderen kregen een insectenzuigpotje en gingen daarmee op zoek naar insecten. De tijd was hiervoor eigenlijk te kort, dan thuis nog maar oefenen. Succes!!



Puzzel

Op de collage rechts zie je delen van bloemen en dieren. Probeer de naam erbij te vinden! De ene is wat moeilijker dan de andere. Zet bij elk getal de juiste naam en stuur je oplossing vóór 20 augustus naar

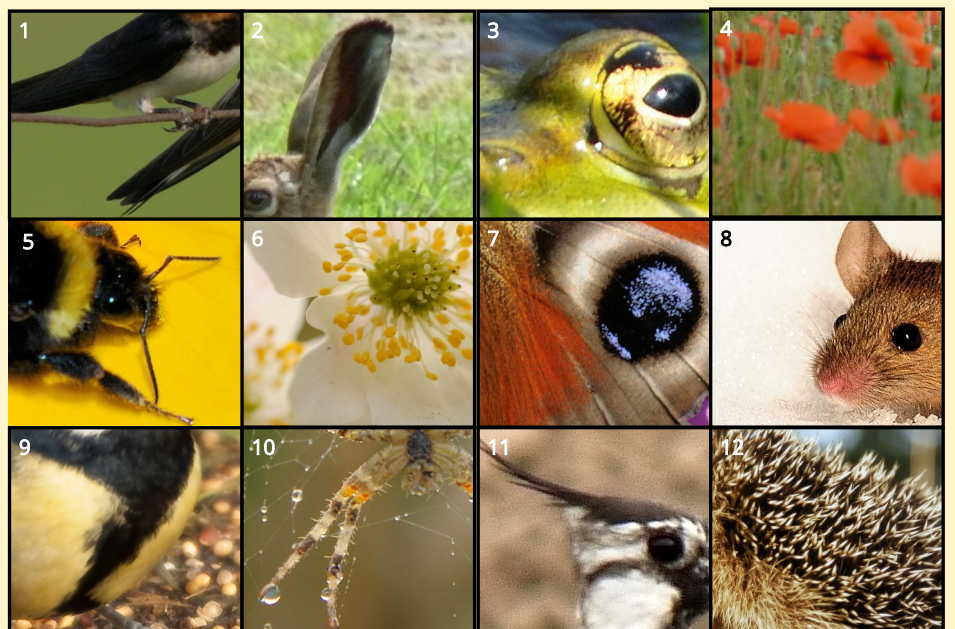
redactie@ivnlaarbeek.nl

Vermeld je naam en adres, want wie weet, win je een prijsje.

Iedereen kan meedoen.

De oplossing van de vorige puzzel was 'dierengeluiden'. De winnaars zijn Adam van der Loo, Bo van den Heuvel en Vijan Biemans.

Gefeliciteerd!



De jonge natuuronderzoekers

Afval

Deze regenachtige donderdagavond in maart gaan we het over afval hebben. Over een paar dagen is het Landelijke Opschoondag van Nederland Schoon. De kinderen krijgen eerst een kleine intro over de gevolgen van afval voor onze natuur: microplastics, dieren die in afval vast komen te zitten, eilanden in de zee van plastic afval. Iedereen heeft zelf 'afval' meegenomen, om er in groepjes iets van te knutselen. Ook is er buiten een spel, waarbij in groepjes estafette moet worden gelopen om kaartjes met een foto van afval in de juiste prullenbak te gooien. Dat blijkt lastiger dan gedacht, want waar hoort kauwgum bij? Is een drinkpakje pmd? En waar staan pmd, gft en kca eigenlijk voor?

Samen wordt de uitslag besproken en wordt er gediscussieerd over de juiste afvalbak. Onder het afdak, want de regen heeft de hele avond stug aangehouden.



AFVAL



WATERLEVEN

De donderdagavond in april staat in het teken van het leven in het water. We spreken af bij de Boerdonksche Aa en de Aa. Ouders zijn ook welkom om te blijven en mee te kijken. Er is vooraf gevraagd om laarzen aan te doen en een handdoek mee te nemen, want de activiteit is niet zonder risico op natte voeten.

Voor deze bijeenkomst is hulp gevraagd aan de waterwerkgroep. Marcel en Bas komen, met hulp van andere leden van de waterwerkgroep, deze avond begeleiden.



van IVN Laarbeek

In een waadpak op onderzoek

Er zijn schepnetten, emmers, cuvetten én waadpakken. Waadpakken die een beetje te groot zijn voor onze jeugdleden. Maar dat mag de pret niet drukken. Ook niet wanneer het water tijdens het waden in het waadpak van Kay loopt. Er worden salamanders gevonden, visjes, enorme kevers, kreeften, staafwantsen ofwel "wandelande watertakken", kikkers, padden en nog veel meer. Marcel en Bas geven, met hulp van zoekkaarten, uitleg over de gevonden soorten en cuvetten worden gevuld met bijzondere gevallen, zoals visjes met een buik vol eitjes. Het is een leuke en leerzame avond geworden.



Fotografieren met Kiek nou!

In mei is de avond samen met Kiek Nou georganiseerd en staat fotografie dus op de agenda. Onder het motto "Van kijken naar zien" vertellen Monique en Geri de kinderen hoe ze anders naar de natuur kunnen kijken en dingen écht zien. Ander perspectief, kleur, compositie: het komt allemaal aan bod. Met venstertjes gaan de kinderen eerst op zoek naar 'de gulden snede' op foto's. En daarna gaan ze met hun eigen meegebrachte fototoestellen de tuin in. Er zijn verschillende opdrachten, waarbij begeleiding vanuit Kiek nou! is. Daarnaast is er een wedstrijd waarbij de 2 mooiste foto's per kind anoniem zullen worden tentoongesteld voor een aantal schoolkinderen. Deze kinderen zullen ze beoordelen en de mooiste foto zal in de Bimd en de MooiLaarbeek krant worden gepubliceerd. Een hele eer, dus er wordt hard gewerkt aan een "perfect plaatje". Wij kunnen niet wachten tot de uitslag bekend is!

NLdoet 10 en 11 maart 2023

In februari riep onze secretaris alle leden op om mee te doen aan NLdoet. Onze IVN-afdeling had zich daarvoor ingeschreven bij het Oranjefonds. In de oproep werd duidelijk gemaakt wat de taken tijdens deze actiedagen zou zijn:

1. Het opnieuw bestraten van het podium waar optredens verzorgd worden, zoals tijdens het Kikkerconcert.
2. Het neerzetten en monteren van een geprefabriceerde schuur.

Deze schuur is ter vervanging van de schuur die enige tijd daarvoor was afgebroken. Hij is bedoeld voor materialenopslag maar ook de fotowerkgroep en het jeugd IVN krijgen hier opslagruimte.

Adrie had op diverse plaatsen gratis materialen te pakken gekregen. Voorafgaand aan NLdoet had de bouwploeg al zoveel mogelijk in gereedheid gebracht, zodat op die dagen de onderdelen ter plekke konden worden gemonteerd.



Het maken van de fundering startte al begin februari.

Op 16 februari leverde een grote betonwagen vóór bij het gebouw kruiwagens beton af. Enkele sterke mannen mochten deze volgeladen kruiwagens naar de bouwplek rijden om daar hun vracht in de bekisting met bewapening te storten.



Op vrijdag 10 maart werd begonnen met het stelwerk. Eerst de kolommen van het gebint en daarna de spanten, de dragers van de dakconstructie. Vervolgens de gordingen. Een zorgvuldig werk in verband met de veiligheid. Inmiddels waren de isolatieplaten voor de wanden geslepen en op maat gemaakt.



Op zaterdag 11 maart werden de wanden gemonteerd en konden ook de dakplaten worden gelegd.



Op beide dagen waren diverse mensen onder leiding van Gerrit bezig met het uitvlakken van het podium. Na het plaatsen van de kantopsluitingen was het de beurt aan de trilplaat om het zand stevig aan te drukken. Het bestraten kon beginnen. Het leggen van de hele stenen was geen probleem, maar nu het op maat slijpen van de stukken aan de randen: een stoffig karwei. Maar het lukte,



IVN Laarbeek heeft er een ruime opslagplaats en een prachtig podium bij!



Tekst en foto's: Annette Brand, Ton op den Buijs

Verslag vogelweekend De Ortoolaan

Op vrijdag 12 mei vertrokken we met 10 personen (René, Eri, Lieseth, Loes, Tom, Bernadette, Bert, Lenie, Henny en Jaap) voor een lang weekend vogelen. Net niet droog, maar bij Den Bosch kwam de zon er door en die heeft het hele weekend volop geschenehen.

Tekst en foto's: Jaap Wijdenes



Rietzanger



Tapuit

gen we na een lekker diner slapen vol verwachting wat de laatste dag zou brengen. Voor teleurstelling was geen plaats.

Wij kwamen ogen tekort bij de Noorderdijkweg in de Wieringermeerpolder. Meteen al twee steltkluten iets verder nog eens twee. Zulke sierlijke vogels zomaar vlakbij. Zelfs een kiekendief werd door hen verjaagd. Was er iets te verdedigen, te beschermen?



Steltklut

Bij de Reeuwijkse Plassen was de eerste stop en we werden verwelkomd door zwartkop, cetti's zanger, rietzanger en nog meer. Hoogtepunt waren de krooneenden met op 10 meter een vrouwtje met 4 jongen.

Via het Landje van Geijssel (Ouderkerk a/d Amstel) op naar het Kerkemeertje bij Graft. Onderweg tientallen alarmerende grutto's met jongen. Het zien van een roerdomp was het hoogtepunt en voor meerderen de eerste keer. Wauw, weer een kers op de taart.

Noordse sterns lieten zich elders bewonderen. Het werd tijd voor het hotel in Wieringerwerf. Zaterdag werd een rondje Kop van Noord Holland. De Putten met kluten, tureluurs, reuzesterns en een geoorde fuut met minimaal een jong op de rug. Weer een kers! Gele kwikstaarten en een kneutje konden we bij de Nollen van Abbestede noteren en in de Donkere Duinen zagen we bij daglicht meerdere tapuiten. Roodborsttapuit en veldleeuwerik lieten zich ook zien. Toplocatie Balgzandpolder met zeer vele broedende visdiefjes, talrijke lepelaars, scholeksters en tureluurs bracht ons in vervoering.

Het uitzicht op het wad bij Ewijksluis was adembenemend. Duizenden vogels zoals zilverplevier, strandlopers, rosse grutto's en vele andere soorten stonden nog op het netvlies toen we de dag afsloten. Rozig gingen we na een lekker diner slapen vol verwachting wat de laatste dag zou brengen. Voor teleurstelling was geen plaats.

Wij kwamen ogen tekort bij de Noorderdijkweg in de Wieringermeerpolder. Meteen al twee steltkluten iets verder nog eens twee. Zulke sierlijke vogels zomaar vlakbij. Zelfs een kiekendief werd door hen verjaagd. Was er iets te verdedigen, te beschermen?

Weer een wauw en er volgden er meer. Wat te denken van minimaal 5 bosruiters en een zomertaling.

Eerst even een bezoek aan de supermarkt in Medemblik voor onze lunch en op naar de waterberging Twisk. Een juweeltje onder de vogelkijkplaatsen. Weer de zomertaling en zwarte ruiter in zomerkleed. Een schouwspel om nooit te vergeten was de fuut die een eigenlijk te grote vis naar binnen probeerde te werken en daar na vele minuten eindelijk in slaagde.

De stop bij Williskop leverde niet veel nieuws op. Na veel wauws en kersen op de taart arriveerden we, vele waarnemingen en indrukken rijker, in Laarbeek.

Dankzij de keurige administratie van Bernadette bleken we toch tegen de 100 soorten te hebben gezien. We hebben genoten van de natuur en van elkaar. Het was een geweldige groep en een voorrecht om daarvan deel te hebben mogen uitmaken.



Grote Stern



Zomertaling



René Rooijackers

Zo, nu eerst een Bavaria...

Al weer enkele jaren herbergt Swinkels Family Brewers een oeverzwaluwwand bij de waterzuivering op het terrein aan de Stater in Lieshout. Op initiatief van IVN vogelwerkgroep de Ortolaan zijn destijds contacten gelegd met de brouwerij. Zij stemden in met de aanleg van de wand en waren bereid de realisatie te bekostigen. Jaarlijks brengen we een bezoek aan de oeverzwaluwwand om deze te prepareren voor het nieuwe broedseizoen.



Antoon Sips

Met veiligheidsschoenen en fluorescerend hesje aan het werk voor de oeverzwaluw

Op zaterdag 25 maart waren we welkom. Voorzien van verplichte veiligheidsschoenen en fluorescerend hesje meldden we ons bij de portiersloge op de Stater. Onze contactpersoon was al op het terrein aanwezig en begeleidde ons naar de waterzuiveringsplek. De oeverzwaluwwand ligt aan de achterzijde van de grote waterbassins, dicht bij de Goorloop met uitzicht op een groot open terrein, met weilanden en een waterpoel. Een perfecte locatie voor onze gevleugelde gasten. In een aangrenzend weiland staan drie reeën waakzaam onze aankomst gade te slaan. Zodra we uit de auto stappen, lopen de reeën weg, maar blijven ons op een afstand in de gaten houden. Later zien we ze de Goorloop oversteken en beschutting zoeken in wat bosstruweel.



De oeverzwaluw overwintert in de Sahel-regio. De eerste vogels verschijnen eind maart in Nederland, maar de grootste aantallen keren begin april terug. Oeverzwaluwen komen voor in gebieden met open wateren en rivieren. Op hun menu staan vooral boven water vliegende insecten, die in volle vlucht en laag boven het water worden gevangen. Ze broeden in kolonieverband in zelf gegraven gangen, soms tot wel 120 cm diep, in steile wanden, zoals natuurlijke oevers, afgravingen en zanddepots. Vanaf eind mei worden 4-5 eieren gelegd. De jongen zitten 20-24 dagen op het nest voordat ze uitvliegen.

Het aantal in Nederland broedende oeverzwaluwen varieert jaarlijks enorm. In 2018-2020 bedroeg het aantal broedparen 20.000-30.000 (Bron Sovon). Van origine broeden ze dus vooral in rivieren en beekoevers. Omdat deze gebieden van nature vaak veranderen, verdwijnen geschikte oeverwallen. Met de aanleg van oeverzwaluwwallen proberen we de broedgelegenheid voor de zwaluwen te vergroten.

Het broedgebied moet wel aan voorwaarden voldoen: er moet een kale zandige steilwand zijn, liefst voorzien van leemhoudende, gele grond waarin de nestholten gegraven kunnen worden en er moeten flink veel insecten rondvliegen. Vaak zwermen ze in groepen enkele dagen boven een potentiële kolonieplaats voordat deze bezet wordt. Begin herfst gaan ze terug naar Afrika.

In 2022 al 25 nesten

In 2015 werd begonnen met de aanleg van de oeverzwaluwwand welke voorzien is van 35 openingen. Deze was in 2016 gereed, maar het zou nog tot 2019 duren voordat de eerste nestgaten werden bezet. In dat jaar werden 5-7 gaten bezet, in 2020 waren het er al 18 en in 2021 en 2022 al 25. Jaarlijks dienen de nestgaten die bewoond zijn geweest, opnieuw te worden gevuld met een vers mengsel van zand en leem. Ook moet de vegetatie voor de wand weggehaald worden zodat de zwaluwen een vrije aanlegroute hebben. Alvorens de nestholtes opnieuw te vullen, schrapen we eerst oude nestresten uit de gaten.

Meestal graven de zwaluwen schuin weg en dan valt het niet mee om de diepe gangen tot het einde te volgen. Met wat slimme hulppattributen, door Antoon Sips zelf gemaakt, is het werk goed te doen. De brouwerij heeft gezorgd voor een mooie hoeveelheid opvulzand en binnen 2 uur hebben we de klus geklaard. De wand is klaar voor het nieuwe seizoen.

Je kunt deze oeverzwaluwwand met behulp van een verrekijker van een afstandje goed bekijken. Vanuit de onverharde Wilhelminaweg, parallel aan het kanaal, loop je de zandweg Het Laar in. Vanaf dit zandpad krijg je goed zicht op de achterzijde van de Stater met de waterzuivering. Verstoor de oeverzwaluwen niet door tot aan de Goorloop te lopen. Dat zou zonde zijn van ons werk.



Tekst René Rooijackers

Zwaluwprojecten van vogelwerkgroep de Ortolaan



"Daar waar een zwaluw zijn nest bouwt, zal voorspoed heersen en zal de bliksem niet inslaan." Het is een oude zegswijze. Of er waarheid in schuilt, wie zal het zeggen. Feit is dat je veel kunt genieten van deze vogeltjes, die zo dicht bij de mensen leven.

Kolonievogels

Zwaluwen zijn echte kolonievogels. Ze leven het liefst heel dicht bij elkaar. Deze kleine beestjes van rond de twintig gram vliegen duizenden kilometers tot over de evenaar om de winter door te brengen. In het voorjaar keren ze dan weer terug naar dezelfde plek. Is dat geen wonder?

In Laarbeek kennen we vier verschillende zwaluwen: de boerenzwaluw, de huiszwaluw, de oeverzwaluw en de gierzwaluw. Die laatste is helemaal geen zwaluw, hij hoort tot de familie van de apodidae (pootlozen). Zwaluwen hebben korte pootjes, het zijn behendige vliegers. Dat moet ook wel want ze vangen vliegende insecten.

De boerenzwaluw nestelt in stallen en schuren. Open ruimtes waar hij zijn nestje op balken maakt. Een kunstig geheel van klei en leem. Je herkent hem aan zijn lange gevorkte staart en zijn roodbruine voorhoofd, kin en keel. Vaak zie je hem in groepjes laag over het land scheren, of over het water waar hij al vliegend water oplepelt om te drinken.

De huiszwaluw nestelt aan overstekken van huizen en stallen. Een rond kommetje, gemetseld van bolletjes klei en leem. De nestjes hangen zo dicht mogelijk bij elkaar. Laarbeek heeft twee grote kolonies van wel zestig nesten en een paar kleinere. De huiszwaluw heeft een donkerblauwe en zwarte bovenzijde. Zijn stuit en onderkant zijn wit. Kenmerkend is het korte gevorkte staartje.



De gierzwaluw

Voor de gierzwaluw is een stad of dorp een prachtige plek om voor de voortplanting te zorgen. Overal waar maar geschikte holtes zijn in gebouwen, kan hij zijn nest maken. Hij is praktisch helemaal bruin en heeft sikkelvormige vleugeltjes. Driekwart van zijn leven brengt hij door in de lucht. Daar eet, paart en slaapt hij. Lopen kan de gierzwaluw nauwelijks, zijn pootjes zijn daarvoor te kort. Komt hij op de grond terecht, dan kan hij niet meer opvliegen. Op zomervonden hoor je troepjes al krijsend over je huis scheren.

Joke Tan schreef onderstaand verhaal over de gierzwaluw

Een zwaluw die onfortuinlijk op de begane grond in een plantenkasje verzeild raakt, zal op eigen kracht niet meer in het luchtruim geraken. Dat overkwam de zwaluw op de foto. De poging de zwaluw uit het plantenkasje te halen mislukte, doordat hij zich losrukte om vervolgens tegen het stenen muurtje van de schuur te belanden zoals de foto laat zien.

Met een theedoek de zwaluw voorzichtig opgepakt en met behulp van een trapje naar het dak van de schuur gebracht. De theedoek voorzichtig weggenomen en na een paar misstappen en een blik naar boven waar de soortgenoten voorbij scheerden, volgde er een lange aanloop over het schuurdak waarna hij los kwam, maar hoogte verloor en richting tuin van de burens koerste. Het was een hele opluchting toen de zwaluw weer hoogte won en zich bij zijn/haar soortgenoten kon voegen.

'Airborne' gaf deze gebeurtenis goed weer. Missie geslaagd, het gaf een goed gevoel.



Vertrouwenscontactpersonen IVN Laarbeek

Nog voor de coronaperiode werd aan Bert Lemmens en mij, Tonny van Noordwijk, gevraagd of we voor IVN Laarbeek vertrouwenscontactpersoon wilden zijn. Daarin hebben we beiden een training gevolgd, geïnitieerd door het landelijke IVN. Het aanstellen van een vertrouwenscontactpersoon en een vertrouwenspersoon is een landelijke verplichting. Ook voor IVN Laarbeek. We willen u graag hierover informeren.

De laatste jaren is er ontzettend veel geschreven en bekend geworden over allerlei soorten organisaties, waarin bekende personen grensoverschrijdend gedrag vertoonden. In allerlei soorten en maten.

Wat verstaan we onder grensoverschrijdend gedrag?

Elke vorm van gedrag (verbaal, non-verbaal, fysiek of digitaal) dat door de persoon die het ondergaat, als ongevenst wordt ervaren en/of door de omgeving als onacceptabel wordt beschouwd. Denk aan discriminatie, intimidatie, seksuele intimidatie of seksueel misbruik, agressie en geweld, pesten en uitsluiting. Overige vormen van grensoverschrijdend gedrag kunnen zijn: diefstal, drugsgebruik, alcoholmisbruik, vandalisme, fraude, ouderenmishandeling, kindermishandeling.

Wat wordt gevraagd van een vertrouwenscontactpersoon?

- is geen bestuurslid bij de betreffende organisatie
- heeft minimaal 25 jaar levenservaring
- is sociaal toegankelijk, oprecht, gezaghebbend, integer, evenwichtig, sociaal
- geniet vertrouwen binnen de organisatie
- kan zich neutraal en onafhankelijk opstellen, kan luisteren
- heeft affiniteit met sociale veiligheid
- kan omgaan met vertrouwelijkheid, met emoties en met weerstand
- kan reflecteren op eigen rol en houding

Elke organisatie wordt geadviseerd om twee personen aan te stellen; liefst van verschillende gender.

Er is verschil tussen een **vertrouwenscontactpersoon** en een **vertrouwenspersoon**. Beiden hebben een eigen rol.

Wat doet een vertrouwenscontactpersoon?

Een vertrouwenscontactpersoon zorgt voor de eerste opvang, luistert naar het verhaal. Iedereen binnen de organisatie die te maken heeft met grensoverschrijdend gedrag kan bij deze persoon terecht

In samenspraak wordt voor het voeren van een gesprek voor een geschikte locatie gekozen. Het kan telefonisch, maar liever toch fysiek contact. Bij het eerste contact wordt al bekeken of de gesprekspartners het zelf kunnen bespreken, of dat er meteen doorverwezen moet worden.

Het gesprek is vertrouwelijk. Er kan echter geen geheimhouding gegarandeerd worden. Er wordt altijd aan het bestuur van de organisatie gerapporteerd. In overleg met betrokkene gebeurt dat met naam of anoniem.

In ernstige situaties is er meldplicht.

Na de melding komen er vervolgstappen.

- binnen de vereniging oplossen, onderzoek met of zonder iemand erbij.
- vertrouwenspersoon inschakelen, bijv. via slachtofferhulp, gemeente.
- binnen het bestuur is een persoon aanspreekpunt voor grensoverschrijdend gedrag.
- het bestuur slaat de rapportage op conform de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming, en beslist wat met de melding te doen.
- in geval van ernstig strafbaar feit, kan het bestuur beslissen, de anonimiteit op te heffen.
- de melder kan een klacht indienen, het bestuur is dan verplicht te reageren.

- zodra een en ander bij het bestuur is komen te liggen, sluit de vertrouwenscontactpersoon het dossier voor zichzelf af en bewaart niets.

Wat doet de vertrouwenspersoon?

Een vertrouwenspersoon heeft een officiële opleiding genoten en heeft een beroepscode. Meerdere gesprekken kunnen nodig zijn en zij/hij blijft betrokken bij dit item.

- De vertrouwenspersoon voert samen met een bestuurslid het gesprek met de betrokkene volgens het principe hoor en wederhoor.
- De vertrouwenspersoon oordeelt pas na beide partijen gesproken te hebben.
- Indien er aangifte moet worden gedaan, overlegt het bestuur met de politie over de te nemen maatregelen en de wijze van communicatie.
- Bij geen aangifte, gaat het bestuur de zaak onderzoeken.
- Bestuur is verantwoordelijk voor het besluit in de casus.

Preventie

Een andere taak voor de vertrouwenscontactpersoon is de zorg voor preventie.

Het staat nog een beetje in de kinderschoenen, maar vervolg kunnen we geven, door vergaderingen bij te wonen en toelichtingen te geven. We kunnen het bestuur adviseren, bijv. door mee te denken over:

- hoe gedragscodes op te stellen.
- bekijken hoe vorm te geven aan het aannamebeleid van nieuwe vrijwilligers
- hoe het bestuur precies haar taak ziet in deze invulling, is nog in ontwikkeling.
- aanzetten tot het aanwijzen van een vertrouwenspersoon zijn in de maak.

Er is nog best veel denkwerk te verzetten in deze materie van vertrouwenscontactpersoon en vertrouwenspersoon. Wordt vervolgd!

Voor nu is het belangrijk dat er een weg is aangegeven, hoe te handelen in geval van grensoverschrijdend gedrag.

Met vriendelijke groet,
Tonny van Noordwijk en Bert Lemmens



Korenbout

Hallo, ik ben Marga Witlox. Ik woon in de mooie groene omgeving van de Laarsche Velden. Nu hebben wij een vijver in de tuin, en daar landde een bijzondere libelle, de korenbout. Het is een jong exemplaar omdat hij een oranje achterlijf heeft.

Ik ben al jaren met veel plezier lid van IVN Laarbeek.



Met vriendelijke groet, Marga Witlox.

Bezoek Blauwe Poort



Op 6 april hebben leden van IVN vogelwerkgroep De Orto-laan en van Weidevogelbescherming Boerdonk een bezoek gebracht aan het waterbergingsgebied van de Blauwe Poort. Ze kregen uitleg van het waterschap over beheer van het terrein.

Groet,
Bert Lemmens

Spreekbeurt van Linde over Jeugd-IVN Laarbeek

Hoi allemaal,

Ik zit in groep 7 van kindcentrum Breinplein. Dit jaar mochten wij weer een spreekbeurt houden. Ik heb mijn spreekbeurt over het jeugd IVN gedaan omdat ik dat zelf heel erg leuk vindt. Zelf ga ik op donderdagavond naar het jeugd IVN dan doen we veel leuke dingen buiten en binnen.

Eerst ben ik naar het IVN gegaan om informatie te zoeken. Hier heb ik ook veel foto's gemaakt buiten in de Bimd. Ook heb ik binnen in het gebouw nog een filmpje gemaakt van hoe het er uit ziet en wat je allemaal kunt zien.

Toen ben ik thuis aan mijn spreekbeurt gaan werken. Ik begon met een inleiding hierin vertelde ik alvast iets over het IVN. Wat je daar allemaal kunt doen, wanneer je naar het IVN kunt gaan en welke verschillende groepen er zijn.



Ik had foto's gemaakt van een eekhoortjesnest, het Tiny Forest, de vogeluitkijk, de insectenmuur en van het blotevoeten pad. Bij de verschillende foto's die ik heb gemaakt, heb ik in de klas uitleg gegeven wat je erop kon zien.

Aan het einde van mijn spreekbeurt had ik alle kinderen nog een quiz gegeven via PowerPoint.

Dit waren 4 meerkeuze vragen. Als je het leuk vindt kun je hem zelf ook maken!

Liefs Linde

Quiz vragen

1. Waar is het Jeugd IVN?

- A. Schoolstraat 1
- B. Beekseweg 3
- C. Molenstraat 4

2. Wat doen we bij het Jeugd IVN?

- A. Memory spelen
- B. Turnen
- C. Schilderen

3. Hoe laat is de groep op woensdag?

- A. Half 3 - (14:30u)
- B. Half 1 - (12:30u)
- C. Half 2 - (13:30u)

4. Welke groep mag op donderdag?

- A. Groep 6, 7 en 8
- B. Groep 2, 3 en 4
- C. Groep 4, 5 en 6

100 jaar Wilhelminakanaal

Zondag 14 mei was de waterwerkgroep met een tentoonstelling aanwezig tijdens de herdenking van 100 jaar Wilhelminakanaal bij Sluis 5 in Lieshout. Veel belangstelling was er voor de bakken met onderwaterdierjes, die uitgesteld waren op het schip De Postsloot. Er stonden vijf aquaria met waterbeestjes en was er een stand met schedeltjes van watervogels, skeletjes van amfibieën, een opgezette beverrat en een compleet skelet van een bever. Alle hoogste klassen van de Laarbeekse basisscholen waren uitgenodigd om deze manifestatie te bezoeken. De kinderen genoten met volle teugen.



Ze kregen uitleg over het wel en wee van de beestjes. Zo ook over een kleine jonge meerval die Marcel Cox had weten te strikken (in figuurlijke zin te verstaan!). Het was opvallend hoe geïnteresseerd de kinderen waren en hoe enthousiast ze reageerden.



De Adder

door Bas Raaijmakers

De adder is de enige gifslang in Nederland. Het gif wordt gebruikt om prooien te doden, maar ook ter verdediging van belagers. Het is een zwaargebouwde slang met een duidelijke zigzagstreep over de rug, een verticale pupil en een korte stompe staart. Geslachtsonderscheid op basis van kleur kan door naar de kleur te kijken van de dieren. Over het algemeen hebben de mannetjes een grijsachtige basiskleur en een hele contrasterende zwarte zigzagstreep over de rug lopen. De vrouwtjes zijn over het algemeen rood bruinachtig gekleurd en hebben een veel minder contrasterende zigzag.

Verwarring met gladde slang

De adder wordt in het veld nog wel eens verward met de een stuk zeldzamere gladde slang (*Coronella austriaca*). Deze niet-giftige slang komt vaak voor in dezelfde gebieden als de adder en wordt dan ook vaak verward met de adder. De gladde slang heeft echter geen verticale pupil en geen zigzagstreep over de rug lopen. De gladde slang heeft over de rug variërende rijen aan stippen en strepen, ook heeft de gladde slang een ronde pupil in tegenstelling tot de verticale pupil van de adder. Verder heeft de adder net zoals de in Nederland voorkomende ringslang (*Natrix helvetica*) gekielde schubben, de gladde slang heeft deze niet, zoals de naam misschien al doet vermoeden.



Gladde slang

Meinweg

De adder komt in Nederland voor op de pleistocene zandgronden. Hier komt de soort voor in natte heideterreinen, hoogveengebieden en open bossen. De kern van de verspreiding ligt in het noordoosten en midden van Nederland. Op de Meinweg in Midden-Limburg huist ook een hele bijzondere populatie. Dit is namelijk de enige Limburgse vindplaats en het betreft zelfs de enige populatie in de gehele Midden-Rijnse laagvlakte van Nederland en Duitsland. Dit heeft wellicht te maken met de Franciscaner monniken uit Silezië die een klooster hadden op de Meinweg. In dit klooster hadden zij een zogenaamde addertuin waar ze de adders gebruikten voor drank en medicijnen.

Overwinteren

Vroeg in het voorjaar komen de eerste adders naar buiten wanneer het zonnetje wat begint te schijnen. Dan kun je ze soms in grote groepen bij elkaar vinden. Adders overwinteren namelijk in zogeheten hibernacula. In deze overwinteringsverblijven komen meerdere adders bij elkaar om te overwinteren. Zo'n hibernacula is vaak onder een grote eik. De mannetjes komen als eerste naar buiten, dit doen ze om zichzelf klaar te stomen voor de voortplantingstijd. Ze gaan in deze periode zoveel mogelijk in de zon liggen om hun spermacellen op te warmen.

Paartijd

Wanneer de vrouwtjes ook naar buiten komen en de paartijd begint gaan de mannetjes op zoek naar een geschikte partner. Dit doen zij doormiddel van geursporen. Wanneer de mannetjes deze geursporen volgen komen ze soms elkaar tegen. Dan gebeurt er iets heel bijzonders. Een zogeheten adderdans vind plaats. In een strijd om te laten zien wie het sterkste is raken de dieren in elkaar verstrengeld en proberen ze elkaar omlaag te drukken. Tijdens dit ritueel wordt de giftige beet van de adder niet gebruikt.



Adder (vrouw)

Jonge addertjes

Als de vrouwtjes eenmaal bevrucht zijn, zoeken zij een zomerhabitat op. Hier gaan zij de gehele zomer verblijven en zoveel mogelijk zon opvangen om de jongen te kunnen baren. Eind augustus worden meestal de eerste jonge addertjes geboren. Deze adders zijn dan maar 15 cm lang maar net zo giftig als hun ouders. In deze periode worden de mannetjes vrijwel niet waargenomen, in het najaar zijn ze opeens weer te vinden.



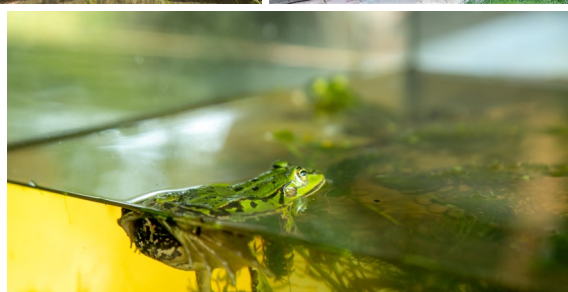
Adder (man)

Bij het adderonderzoek worden dieren gevangen, gemeten, gewogen en er wordt een foto gemaakt van de kop. Door een formule toe te passen kan men de dieren individueel herkennen aan de ligging van de schubben. Zie het als een soort vingerafdruk van de adder!

Wandeling Ruweeuwswels

Wat een mooie ochtend was het, de zon scheen volop op deze zondag, 19 maart. Er waren dan ook tegen de dertig natuurliefhebbers om 10 uur naar de Ruweeuwswels gekomen om met de gidsen van IVN Laarbeek mee te wandelen en te genieten van wat het vroege voorjaar te bieden heeft. Bosanemonen, speenkruid, grootbloemig muur en een enkele pinksterbloem kleuren de grond, de bomen staan volop in knop. Frank van Bakel is de gids van onze groep en hij vertelt van alles over dit mooie natuurgebied. Ook laat hij loepjes rondgaan zodat we de mosjes goed kunnen bekijken. De tiftjaf roept overal zijn naam en zelfs een verre wulp laat horen dat het nu toch echt lente wordt. Langs het kanaal pronkt het groot hoefblad. Een fijne wandeling, daar is iedereen het over eens. Dank aan de gidsen.





Kikkerconcert 2023

Het Kikkerconcert op zondag 4 juni was grandioos.

We hebben ons als IVN Laarbeek op een geweldige manier gepresenteerd. Daarom willen we iedereen ontzettend bedanken: voor de voorbereidingen, voor het opbouwen, voor alle activiteiten tijdens het Kikkerconcert en natuurlijk voor het opruimen. Vele handen maken licht werk en wat fijn dat er zoveel handen waren om te helpen. Ieder van jullie: Heel, heel, heel hartelijk dank voor je hulp. Wij hopen dat we volgend jaar weer op jullie steun en hulp mogen rekenen. Heel veel groeten en een fijne zomer! Evenementenwerkgroep IVN Laarbeek



Lezing paddenstoelen

Donderdag 21 september 2023

“Markante paddenstoelen”

door Ad Brouwers

Tijdstip: 20.00—22.00 uur

Locatie: IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, Aarle-Rixtel



Rozerode wasplaat (*Hygrocybe calyptriformis* (Berk.) Fayod)

Markante en minder algemene paddenstoelen komen in beeld tijdens een thema-avond bij IVN Laarbeek. Natuurfotograaf Ad Brouwers vertelt daarbij de nodige wetenswaardigheden.

Verbluffende rijkdom en schoonheid

Niets in de wereld is te mooi om waar te zijn. Deze uitspraak is zeker van toepassing op het rijk van de schimmels. De vormenrijkdom is enorm. Naar schatting zijn er wereldwijd 1,6 miljoen soorten en in Nederland alleen al ongeveer 4.500 soorten macropaddenstoelen. De vruchtlichamen van schimmels noemen we paddenstoelen. (Je kunt het vergelijken met een appel aan een appelboom).

Natuurfotograaf Ad Brouwers projecteert foto's van binnen en buiten onze landsgrenzen. Ze tonen de pracht en praal van gordijn- en stekelzwammen, de kleurrijke wasplatenfamilie, het bosnetje, de (forse) harslakszwam, de (op paardenmest groeiende) speldenprikzwam en veel meer. Daarbij vertelt Ad over geuren en kleuren, functies in het ecosysteem en andere wetenswaardigheden van zwammen. Hij wil verwondering en bewondering opwekken voor deze wonderbaarlijke organismen en benadrukken dat bescherming van soorten belangrijk is. Na deze avond is voor de aanwezigen geen herfst meer hetzelfde.

Onmisbare schakel en 'kanarie in de kolenmijn'

Schimmels houden de kringloop van het leven voor een belangrijk gedeelte in stand. Ze wisselen met de bomen voedingsstoffen uit en helpen ze water op te nemen. Zonder deze opruimers in de natuur zouden dode planten en dieren maar beperkt vergaan en zou de bodem verarmen. Tevens kunnen schimmels zware metalen opnemen en opslaan. Als milieu-indicatoren geven ze aan hoe de natuur ervoor staat. Sommige soorten reageren namelijk sterk op veranderingen in de omgeving. Is het erg droog, dan zie je weinig (soorten) zwammen. Maar ook verzuring, vervuiling, overbemesting en vernatting sorteren effect.

IVN ledenwandeling in de Elsbeemden (Noord Limburg)

Wanneer: zondag 3 september van 9.30 -11.30 uur. Vertrek bij gezamenlijk rijden 8.30 uur vanaf De Bimd, Aarle-Rixtel

Startplaats: wandeling: Sevenum, Maasbreeseweg 117a,

Vanuit Sevenum op de eerstvolgende zijweg rechtsaf. Dit is een zandpad met links een veld met pioenrozen.

Parkeergelegenheid na 200 m. Gids: Piet Segeren.

Ten zuiden van Sevenum liggen de Elsbeemden. Dit natuurgebied was vroeger de overgang van een groot heidegebied naar de natte graslanden in het beekdal van de Grootte Molenbeek. Tegenwoordig is het de overgang tussen een industrieterrein Trade Port West, akkers en bebouwing van Sevenum.

Door natuurgebied Elsbeemden ('beemd' betekent nat hooiland), lopen twee beken: de Grootte Molenbeek en de Elsbeek. De laatste jaren zijn de beken weer teruggebracht in oorspronkelijke, meanderende staat. Hierdoor is het gebied natter geworden en de begroeiing spannender.

Het 65 ha grote gebied ligt in de vallei van de Grootte Molenbeek, terwijl de Elsbeek zich er hier vanuit het zuidwesten bijvoegt. Het gaat om beemden, bestaande uit vochtige graslanden en broekbossen.

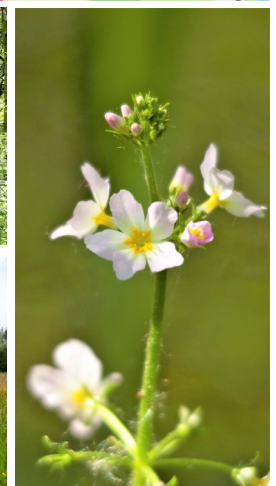
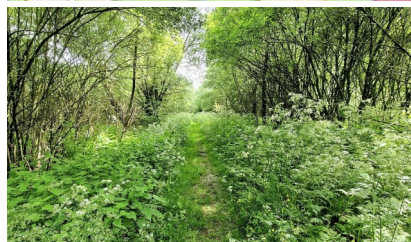
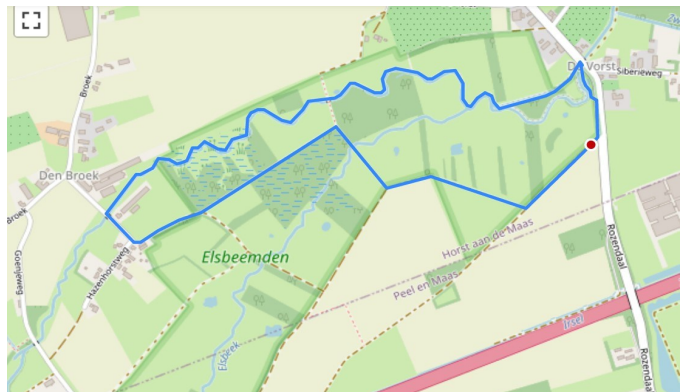
Tot de oever- en waterplanten behoren pluimzegge en waterviolier (zie foto), verder veel moerasspirea, koekeksbloemen en kattenstaarten, maar ook de brede wesp orchis.

Er broeden 67 vogelsoorten waaronder dodaars, blauwborst, waterral, ijsvogel, nachtegaal, roodborsttapuit, sprinkhaanrietzanger en dergelijke. Ook de bever is hier volop actief.

Dus, laarzen of waterdichte schoenen meebrengen.

Voor meer info:

<https://natuurbeleven.com/post/2022/08/12/elsbeemden>





Schipper maakt boot-bumper van touw tijdens vlootdagen 100 jaar Wilhelminakanaal

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd met een bepaald thema.

Aanvang 9.30 uur

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee. Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de wandelroutes.

Zondag 25 juni 2023	Akkerranden
Zondag 23 juli 2023	Exoten
Zondag 27 aug 2023	Botanische hooilandranden
Zondag 24 sept 2023	Bomenwandeling

Publiekswandelingen

Zondag 9 juli 2023

Eyckenlust

Algemene wandeling, geschiedenis landgoed, bijzondere begroeiing

Tijdstip: 10.00—12.00 uur

Vertrek: Parkeerterrein benzinepomp Brugstraat 4 5741GT Beek en Donk

Zondag 10 september 2023

Torrenven en Vossenbergven

Gebied met bossen, vennen, natte en droge hei

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek: Torrenven kruising Rooijseweg, parkeerterrein linkerzijde vanaf Mariahout, 5738 RL Mariahout

Zondag 8 oktober 2023

Grotelse heide

Paddenstoelenwandeling

Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur

Vertrek; parkeerterrein bij Grotels Genieten Grotel 5, 5761 RA Bakel

Ledenwandeling

Zondag 3 september 2023

Wandelen ergens in Limburg (zie pagina 23)

Tijdstip: 9.30 - 11.30 uur

Vertrek: 8.30 uur gezamenlijk vanaf IVN-gebouw De Bimd. Of zelfstandig naar Elsbeemden rijden.

Organisatie: Piet Segeren

Lezingen in De Bimd

De werkgroep contactavonden heeft weer enkele lezingen op het programma staan op donderdagavond.

Tijd: van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 21 september 2023

'Markante paddenstoelen' door Ad Brouwers

Natuurfotograaf Ad Brouwers projecteert foto's die de pracht en praal van allerlei soorten, kleurrijke paddenstoelen en schimmels tonen. (zie pag. 23)

Donderdag 19 oktober 2023

'Vogels in de kunst' door Anneke op den Buijs

Anneke is lid van IVN Vogelwerkgroep De Ortolaan.

Overige activiteiten

Fête de la Nature

Vrijdag, zaterdag en zondag 1,2 en 3 september 2023

De natuur inspireert, verwondert, maakt je blij. In het weekend van 1, 2 en 3 september 2023 vieren we de natuur tijdens Fête de la Nature. Samen betrekken we meer mensen bij de natuur, op een manier die bij hen past.

Henk van Beek geeft bij de expositie van IVN Laarbeek uitleg aan leerlingen van de hoogste klassen van de basisscholen tijdens de vlootdagen 100 jaar Wilhelminakanaal

